

**STAN I PROBLEMY BADAŃ NAUKOWYCH W DZIEDZINIE
RESOCJALIZACJI NIELETNICH KOBIEŃ SKAZANYCH NA KARY
POZBAWIENIA WOLNOŚCI**

Adnotacja. W artykule przeanalizowano stan i problemy badań naukowych w dziedzinie resocjalizacji osób skazanych na karę pozbawienia wolności, w szczególności nieletnich kobiet. Autor wyprowadza wnioski dotyczące konieczności wyjaśnienia istoty, treści, etapów, specyfiki resocjalizacji nieletnich kobiet skazanych na karę pozbawienia wolności; wyjaśnienia dotyczące zdefiniowania aparatu pojęciowego; uzasadnienie płciowego podejścia do kwestii resocjalizacji nieletnich kobiet.

Słowa kluczowe: badania naukowe, resocjalizacja, nieletnie osoby płci żeńskiej, kara pozbawienia wolności.

**STATE AND PROBLEMS OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE
SPHERE OF RESOCIALIZATION OF FEMALE MINORS
SENTENCED TO IMPRISONMENT**

Abstract: Abstract: The article is devoted to the analysis of state and problems of scientific research in the sphere of resocialization of sentenced to imprisonment, especially of female minors. The author made conclusions as to the clarification of essence, content, stages and specificity of resocialization of female minors sentenced to imprisonment; solution to the problem as to defining the conceptual apparatus; rationale of gender approach in the resocialization of female minors.

Key words: scientific research, resocialization, female minors, penalty of confinement.

**СТАН ТА ПРОБЛЕМИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ
НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ ЖІНОЧОЇ СТАТІ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОКАРАННЯ У ВИДІ
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ**

В статті здійснено аналіз стану та проблеми наукового дослідження у сфері ресоціалізації засуджених до покарання у виді позбавлення волі осіб, зокрема неповнолітніх жіночої статі. Автором зроблено висновки щодо необхідності з'ясування суті, змісту, стадій, специфіки ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі, засуджених до позбавлення волі; вирішення питання щодо визначення понятійного апарату; обґрунтування гендерного підходу в ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі.

Ключові слова: наукові дослідження, ресоціалізація, неповнолітні особи жіночої статі, покарання у виді позбавлення волі.

Постановка наукової проблеми та її значення. Особливий статус жінки який вона займає в соціумі ставить підвищені вимоги до її моральності, поведінки, соціальної відповідальності і пояснює ту шкоду, яку завдає суспільству жіноча злочинність в цілому, та неповнолітніх осіб, зокрема.

N. Karpinska
starszy wykładowca
katedry prawa i
postępowania karnego
Wschodnioeuropejskiego
Narodowego
Uniwersytetu
im. Lesi Ukrainki
doktor nauk politycznych
(m. Łuck, Ukraina)

Відносно незначна частка неповнолітніх осіб жіночої статі, які відбувають покарання у виховній колонії, зовсім не применшує соціальної небезпеки самого факту вчинення ними злочину.

Аналіз кількісного та якісного складу засуджених до позбавлення волі осіб за останні 10 років свідчить про зміну криміногенного складу: якщо у 2005-2007 роках за тяжкі та особливо тяжкі злочини в колонії для неповнолітніх осіб жіночої статі відбувало покарання до 35 % , то на сьогодні цей показник сягає 52 %.

У зв'язку з вищезазначеною обставиною перед суспільством постає складне завдання щодо забезпечення ефективності процесу ресоціалізації та повернення в суспільство молодої жінки, майбутньої матері, дружини, виховательки підростаючого покоління як особи з активною життєвою позицією, сформованою системою моральних цінностей.

В умовах розбудови демократичного та правового суспільства, з входженням України до Європейської спільноти сучасна політика держави у галузі пенітенціарної діяльності спрямована на реалізацію принципів справедливості, милосердя, пріоритету прав і свобод людини, індивідуального підходу до особистості засуджених. Відповідно до «Положення про державну пенітенціарну службу України» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 року № 225 пріоритетними напрямками державної політики у сфері виконання кримінальних покарань є створення умов для виправлення та ресоціалізації засуджених, здобуття ними освіти і набуття професії.

Водночас, представниками держави підписано низку міжнародних документів у сфері поводження із засудженими особами, в яких завдання з ресоціалізації злочинців вважається пріоритетним. Зокрема, в Європейських пенітенціарних правилах (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць) велика увага приділяється ресоціалізації, а також індивідуалізації цього процесу і відповідно диференціації режимів відбування покарання. В Резолюції № 65/229 прийнятій ГА ООН від 21.10.2010 р. в п. 15 підкреслюється необхідність та важливість включення стратегії ресоціалізації неповнолітніх засуджених в політику держав у сфері кримінального судочинства щодо неповнолітніх осіб. В Правилах ООН, які стосуються захисту неповнолітніх осіб, позбавлених волі, прийнятих Резолюцією 45/ 113 ГА ООН від 14.12.1990 р. в п. 86 закріплюється положення про важливість процесу ресоціалізації та необхідності його реалізації концептуально і на практиці уже з перших днів перебування засудженої особи у виправній установі [1, с.1-3].

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Аналіз юридичної літератури свідчить проте, що в науці кримінально-виконавчого права існують фундаментальні дослідження, присвячені питанням виправлення та ресоціалізації, процесу відбування покарання засудженими особами.

Як глибокі монографічні дослідження заявленої проблематики, ми оцінюємо праці М. С. Рибак [2] та В. М. Трубникова [3]. Зокрема, М. С. Рибак вважає важливою умовою ресоціалізації вдосконалення структури виправних установ. В. М. Трубников у своїх дослідженнях пропонує ресоціалізацію засуджених розглядати як процес, який складається з ряду органічно взаємозв'язаних етапів, на яких різні суб'єкти повинні здійснювати комплексну дію на осіб, що вчинили злочин. Ресоціалізацію ці автори досліджують як аспект пенітенціарної проблематики, без диференціації за категоріями засуджених осіб.

Управлінські та організаційно-правові основи ресоціалізації засуджених в Україні розкрито в працях багатьох українських вчених. Нами було проаналізовано праці Д. В. Ягунова «Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування» (2011р.) [4], М. М. Яцишина «Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України» (2010р.) [5], С. К. Гречанюка «Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями» (2006р.) [6], О. В. Романенка «Пенітенціарна функція демократичної правової держави та роль громадянського суспільства в механізмі її

реалізації» (2004р.) [7], російського науковця А. І. Дроздова «Изменение условий отбывания лишения свободы в механизме ресоциализации осужденных» (2010р.) [8].

У своїх працях дослідники розглядають ресоціалізацію як напрям державної соціальної політики, спрямований на надання комплексу соціальних послуг засудженим, які відбули чи відбувають покарання, а також особам, для яких ув'язнення обрано як запобіжний захід, з метою повернення їх до повноцінного життя в суспільстві.

Зокрема, О. В. Романенко обґрунтовує необхідність обов'язкової участі інститутів громадянського суспільства в процесі ресоціалізації, як умови забезпечення відповідності пенітенціарної політики принципам функціонування демократичної правової держави. А. І. Дроздов наголошує, що в механізмі ресоціалізації правове становище засуджених до позбавлення волі осіб повинно відповідати загальноприйнятим міжнародним стандартам в галузі прав людини, а ресоціалізацію потрібно здійснювати з урахуванням сучасних реалій. С. К. Гречанюк розкриває організаційні аспекти карально-виховного процесу в кримінально-виконавчих установах та роль державних і недержавних інституцій у його належному забезпеченні, що становить теоретичне підґрунтя для розробки ефективної системи ресоціалізації.

Цінною є пропозиція Д. В. Ягунова щодо створення з метою досягнення цілей ресоціалізації окремої організаційної структури, на яку покладалося б проведення соціальної роботи з засудженими як у колонії, так і після перебування в ній, яка стала підґрунтям для розроблення пропозицій щодо створення Центру ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі у виховній колонії. Наукову новизну результатів дослідження М. М. Яцишина складають теоретичні визначення перспективних напрямів кримінально-виконавчої політики, наукові підходи творення сучасної моделі кримінально-виконавчого впливу на засуджених та прогресивної системи форм і механізмів її реалізації відповідно до правових, демократичних та гуманістичних засад кримінально-виконавчої політики.

Питання виправлення і ресоціалізації засуджених були предметом дослідження у докторській дисертації І. Г. Богатирьова «Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі» (2006р.) [9]. Цінними для нас є положення автора щодо необхідності гуманізації вітчизняних нормативно-правових положень, враховуючи міжнародні стандарти поведіння із засудженими.

На необхідності гуманізації і демократизації пенітенціарної системи України наголошує О. Б. Пташинський у дисертаційному дослідженні «Правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні» (2001р.) [10], вказуючи, що однією з найважливіших умов ефективної ресоціалізації є встановлення відповідності Європейським стандартам умов утримання засуджених осіб в установах виконання покарань.

Кандидатські дисертації В. С. Наливайка «Кримінологічні проблеми ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі» (2000р.) [11] та С. В. Шатілова «Освобождение несовершеннолетних из воспитательных колоний и их социальная адаптация» (1997р.) [12] присвячені пошуку шляхів, заходів та засобів ресоціалізації і попередження злочинів, в тому числі серед неповнолітніх. Зокрема, В. С. Наливайком визначено наукові засади ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі, удосконалено форми і методи роботи правоохоронних органів щодо їх ресоціалізації.

Кандидатська дисертація С. В. Шатілова повністю присвячена питанням звільнення неповнолітніх засуджених з місць позбавлення волі і їх соціальної адаптації. Велике значення автор надає постпенітенціарному періоду ресоціалізації і пропонує додатковий комплекс постпенітенціарних правовідносин, специфічні права і юридичні обов'язки його суб'єктів і учасників, а також характерні для нього строки і об'єкти цих правовідносин.

Однак, науковцями досліджено організаційно-правові засади організації ресоціалізації на постпенітенціарному періоді, особливості ж ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі не розглядались.

Серед сучасних розробок заявленої проблематики варто назвати, насамперед, дослідження А. П. Гусака «Ресоціалізація неповнолітніх, засуджених за вчинення насильницьких злочинів, в умовах позбавлення волі: кримінологічний аспект» (2013р.) [13] та Т. Л. Кальченко «Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні спеціальними органами та установами» (2004р.) [14].

А. П. Гусаком було проведено комплексне кримінологічне дослідження ресоціалізації неповнолітніх осіб, засуджених за насильницькі злочини. Т. Л. Кальченко здійснила аналіз основних причин та умов, що сприяють злочинності неповнолітніх, а також форм взаємодії спеціальних органів та установ з громадськістю з метою виправлення та ресоціалізації засуджених. Проте, кримінологічні аспекти ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі як специфічної категорії засуджених осіб залишились поза увагою вказаних науковців.

Складність аналізу стану дослідження заявленої проблеми полягає в тому, що концепція ресоціалізації засуджених до позбавлення волі осіб в тому чи іншому аспекті розкривалась в багатьох міждисциплінарних дослідженнях, які на перший погляд мають віддалене відношення до заявленої проблематики. До таких можна віднести праці Є. Г. Багреєвої, А. Ф. Сизого, Ю. В. Баранова.

Так, в наукових доробках Є. Г. Багреєвої «Социокультурные основы ресоциализации преступников» (2001р.) [15] висвітлено найменш конкретизовані соціокультурні проблеми ресоціалізації. Однак, науковець обмежується рамками кримінологічних досліджень проблем освіти засуджених та їх творчості.

Натомість, філософсько-методологічні аспекти проблеми ресоціалізації розглянуто в монографічному дослідженні А. Ф. Сизого «Поощрительные нормы уголовного-исполнительного права как средства формирования правомерного поведения осужденных: проблемы теории и практики» (1995р.) [16], які в подальшому більш широко розглядаються в роботі Ю. В. Баранова «Ресоциализация осужденных к лишению свободы и освобожденных от этого наказания: теоретико-методологические и правовые основы» (2008р.) [17]. Автор обґрунтовує необхідність заміни парадигми правового впливу на парадигму взаємодії під час правової ресоціалізації, яка стає особливо помітною при аналізі процесів індивідуалізації. Процес індивідуалізації, на думку Ю. В. Баранова, є необхідною складовою процесу ресоціалізації та включає в себе інтенсивні процеси змінених станів свідомості, відокремлення і споглядання, «душевні кризи».

Щодо сучасної української кримінально-правової науки, то варто відзначити, що, починаючи з 90-х років минулого століття і дотепер, жіночій проблематиці у сфері виконання покарань, зокрема питанням виправлення та ресоціалізації, присвячено не так багато досліджень, а саме роботи М. В. Стрюк «Кримінологічна характеристика жіночої злочинності» (2001р.) [18], В. В. Федусик «Жіноча злочинність в Україні (кримінально-правові та кримінологічні проблеми)» (2001р.) [19], В. О. Меркулової «Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності» (2003р.) [20], В. А. Бадири «Виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі, як мета покарання» (2006р.) [21], Г. С. Резніченко «Особливості виконання (відбування) покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок, які є вагітними або мають малолітніх дітей» (2008р.) [22], Н. С. Скриннікової «Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам, що вчинюються неповнолітніми жіночої статі» (2012р.) [23]; дисертації російських дослідників: М. Н. Садовнікової «Ресоциализация несовершеннолетних осужденных (на материалах Восточной Сибири)» (2011р.) [23], Д. Р. Казакової «Несовершеннолетние преступницы, лишённые свободы, и предупреждение их преступного поведения» (2008р.) [24].

Новим аспектом розробки проблеми жіночої злочинності став аналіз взаємозв'язків особистісних характеристик жінок-злочинниць і вчинених ними злочинів, проведений М. В. Стрюк.

В. В. Федусик у своєму дослідженні розкрила сутність кримінології жіночої злочинності як соціального процесу, що реалізується у відносно самостійних видах

кримінальної поведінки. Дисертація присвячена дослідженню комплексу питань теоретичного і практичного характеру, що стосуються проблем вивчення і попередження жіночої злочинності в Україні. Автором було обрано не типовий підхід та методика дослідження обраної проблеми. Головна увага була сконцентрована не на аналізі феноменології жіночої злочинності і психології жінок-злочинниць, а на характеристиках соціальної реакції суспільства на жіночу злочинність і відповідних проявах самої злочинності. На підставі критичного аналізу юридичної літератури науковець визначає передумови криміналізації жіночої злочинності, описує форми реалізації кримінальних заборон стосовно жінок, а також робить спробу визначити перспективи кримінальної і профілактичної політики у сфері контролю над жіночими злочинами.

В. О. Меркулова у дослідженні розробила концептуальні основи оптимального визначення відповідності між злочином, який вчинила жінка, та обсягом державного примусу у кримінально-правовій та кримінально-виконавчій політиці. В роботі розглянуто психологічні передумови та наслідки відбування жінками покарання у виді позбавлення волі, правові підстави диференціації жінок під час відбування цього покарання, особливості умовно-дострокового звільнення. Автор робить висновки, що механізм нейтралізації негативних наслідків позбавлення волі як найсуворішого покарання, повинен бути специфічним, заснованим на визнанні природних статевих відмінностей у сприйнятті покарання, поведінки жінок під час його відбування, передбачати визнання можливості досягти мети покарання у більш оптимальні терміни за умови спеціального психолого-педагогічного впливу на засуджених до позбавлення волі жінок.

Предметом спеціального монографічного дослідження В. А. Бадири стали питання виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі як мети покарання на основі гендерного підходу. В монографії обґрунтовано перспективність гендерного підходу у кримінально-виконавчому праві. Автором здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано нове вирішення науково-практичної проблеми, що виявляється у змінній парадигмі ставлення до феномену виправлення та ресоціалізації засуджених до позбавлення волі жінок на основі поєднання різноманітних наукових підходів, що включає: аксіологічний та гендерний підходи, а також теорію нейтралізації когнітивного дисонансу. Наукові результати автора дозволяють переоцінити існуючі підходи до процесу виправлення засуджених до позбавлення волі жінок і цим самим оптимізувати систему засобів виправлення засуджених жінок на всіх стадіях кримінально-правових та кримінально-виконавчих відносин.

Щодо гендерної тематики, доцільно відзначити дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук О. В. Мушинської «Гендерні особливості смислової сфери особистості неповнолітніх правопорушників» (2005р.) [26], в якій вперше було встановлено специфічні гендерні відмінності життєвих орієнтацій, структури та суб'єктивного змісту смислової сфери особистості неповнолітніх правопорушників, що обумовлюють відмінності у способах подальшої ресоціалізації юнаків та дівчат, а також запропоновано рекомендації до психологічного супроводження процесу реконструювання смислової сфери особистості неповнолітніх правопорушників з урахуванням виявлених гендерних особливостей, які було нами враховано при розробці напрямків ресоціалізації.

Науковий пошук Г. С. Резніченко було присвячено дослідженню особливостей порядку та умов утримання в ізоляції вагітних жінок та жінок, які мають при собі малолітніх дітей у взаємозв'язку із нормами чинного кримінального законодавства, міжнародними стандартами та міжнародним досвідом, аналізу законодавства інших країн світу у сфері визначення особливостей відбування засудженими жінками покарання у виді позбавлення волі та створення специфічних умов для утримання в ізоляції жінок, які мають при собі малолітніх дітей. Наукову цінність становлять положення автора щодо необхідності концептуального переосмислення організаційного, соціально-економічного, правового

забезпечення функціонування системи виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок.

Новизною, заявленою Н. С. Скринніковою у дослідженні, постав комплексний кримінологічний аналіз сучасних тенденцій злочинності неповнолітніх жіночої статі у контексті особливостей у системі злочинності неповнолітніх та створення на цій основі кримінологічної моделі запобігання злочинам, що вчинюються неповнолітніми жіночої статі. Авторкою з'ясовано основні показники злочинності неповнолітніх жіночої статі на сучасному етапі та окремих видів злочинів, які поширені серед неповнолітніх жіночої статі порівняно зі злочинністю в цілому, а також зі злочинністю неповнолітніх та злочинністю жінок; вказано на певну неповноту та неузгодженість статистичних показників щодо неповнолітніх жіночої статі, про які йдеться в офіційній статистичній звітності Держкомстату України, Міністерства внутрішніх справ України та Державної судової адміністрації України і запропоновано варіанти їх вдосконалення та уніфікації. Однак, питання кримінологічної та кримінально-правової характеристики неповнолітніх осіб жіночої статі в аспекті їх ресоціалізації залишились поза увагою науковця.

Російським науковцем М. Н. Садовніковою узагальнено досвід організації заходів з ресоціалізації під час виконання кримінальних покарань щодо неповнолітніх в Східному Сибіру та визначено нормативно-правові та організаційні потреби в сфері ресоціалізації неповнолітніх засуджених, вироблено структурно-організаційну форму ресоціалізації неповнолітніх засуджених.

Робота Д. Р. Казакової присвячена вирішенню комплексу кримінологічних, кримінально-виконавчих та організаційних проблем теоретичного та практичного характеру, що стосуються вдосконалення діяльності щодо профілактики злочинності неповнолітніх осіб жіночої статі. Наукова новизна дослідження Д. Р. Казакової полягає в тому, що авторкою було вперше в Росії в науці кримінально-виконавчого права було досліджено найбільш небезпечну категорію неповнолітніх злочинниць, вчинені ними злочини, поведінку у виправних установах і на підставі цього сформульовано пропозиції та рекомендації щодо профілактики та ресоціалізації осіб.

В окрему групу можна виділити наукові доробки, присвячені вивченню мотивації злочинної поведінки неповнолітніх осіб жіночої статі. Зокрема, в праці О. М. Подільчак «Мотиви та мотивація злочинів, учинених жінками» (2004р.) [27], досліджено мотиви осіб жіночої статі, які вчинили злочин, здійснено типізацію засуджених до позбавлення волі жінок за рівнем усвідомлення вини. Проблему, дослідженням якої займалась О. М. Подільчак, розвиває в подальшому Н. В. Греса у дисертації «Психологічні чинники усвідомлення вини неповнолітніми злочинцями» (2008р.) [28]. Автор досліджує механізм психологічного супроводу процесу ресоціалізації неповнолітніх злочинців з урахуванням рівня усвідомлення ними вини. Однак, неповнолітні особи жіночої статі були монолітною групою в складі дослідження жінок (О. М. Подільчак) та неповнолітніх осіб (Н. В. Греса).

З сучасних закордонних авторів, які найбільш відомі своїми дослідженнями з проблем ресоціалізації засуджених неповнолітніх осіб жіночої статі, варто назвати польських науковців Г. Махель та І. Поспішиль.

І. Поспішиль (Irena Pospiszył) в праці «Przemoc w rodzinie» («Допомога в родині») (2008р.) [29] обґрунтовує особливу роль сім'ї та родини в процесі ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі.

Проблему участі персоналу пенітенціарних закладів для неповнолітніх в процесі ресоціалізації піднімає Г. Махель (Henryk Machel) у дослідженні «Rola i zadania kadry resocjalizacyjnej» («Роль та завдання персоналу з ресоціалізації») (2007р.) [30].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Аналіз стану дослідження проблем ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі, засуджених до позбавлення волі, дозволяє стверджувати, що методологічні та методичні основи ресоціалізації розкидані по

всіх сферах і спектрах наукових досліджень, що й зумовлює відсутність теоретико-методологічних та правових основ ресоціалізації засуджених.

Проблеми ресоціалізації в тому чи іншому аспекті висвітлювались в працях українських науковців, однак, перш за все, увагу було приділено ресоціалізації засуджених, які відбули покарання. Ресоціалізація у пенітенціарних установах фактично залишилася поза увагою вітчизняних науковців.

Таким чином, є актуальними та потребують вирішення питання щодо визначення понятійного апарату, з'ясування суті, змісту, стадій, специфіки ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі, засуджених до позбавлення волі; обґрунтування гендерного підходу в ресоціалізації неповнолітніх осіб жіночої статі; визначення кола основних проблем, що перешкоджають ресоціалізації цієї категорії осіб, узагальнення досвіду організації заходів з ресоціалізації в країнах за кордоном.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карпінська Н. В. Ресоціалізація неповнолітніх осіб жіночої статі у виховній колонії : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Карпінська Н. В. ; Академія адвокатури України. – Київ, 2015. – 20 с.
2. Рыбак М. С. Уголовно-исполнительное право : монография / М. С. Рыбак. – Саратов : Саратовская государственная академия права, 1997. – 368 с.
3. Трубников В. М. Социальная адаптация освобожденных от отбывания наказания : монография / В. М. Трубников. – Харьков : Основа, 1990. – 173 с.
4. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : монографія / Д. В. Ягунов ; Держ. пенітенціарна служба України. – 4-те вид., перероб. та допов. – Одеса : Фенікс, 2011. – 446 с.
5. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України : монографія / М. М. Яцишин. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 448 с.
6. Гречанюк С. К. Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гречанюк С. К. ; Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2006. – 191 с.
7. Романенко О. В. Пенітенціарна функція демократичної правової держави та роль громадянського суспільства в механізмі її реалізації : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Романенко О. В. ; Київ. юрид. ін-т МВС України. – Київ, 2004. – 208 с.
8. Дроздов А. И. Изменение условий отбывания лишения свободы в механизме ресоциализации осужденных : дис. ... канд. юрид. наук / Дроздов А. И. – Самара, 2010. – 211 с.
9. Богатирьов І. Г. Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі (теорія і практика їх виконання кримінально-виконавчою інспекцією) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Богатирьов І. Г. – Київ, 2006. – 500 с.
10. Пташинський О. Б. Правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Пташинський О. Б. ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 2002. – 185 с.
11. Наливайко В. С. Кримінологічні проблеми ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Наливайко В. С. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2000. – 142 с.
12. Шатилов С. В. Освобождение несовершеннолетних из воспитательных колоний и их социальная адаптация : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Шатилов С. В. – Москва, 1997. – 156 с.
13. Гусак А. П. Ресоціалізація неповнолітніх, засуджених за вчинення насильницьких злочинів, в умовах позбавлення волі: кримінологічний аспект : монографія / А. П. Гусак ; М-

- во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; за ред. П. Гусака. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 204 с.
14. Кальченко Т. Л. Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні спеціальними органами та установами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кальченко Т. Л. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2003. – 225 с.
15. Багреева Е. Г. Социокультурные основы ресоциализации преступников : дис. ... д-ра юрид. наук / Багреева Е. Г. – Москва, 2001. – 369 с.
16. Сизый А. Ф. Поощрительные нормы уголовно-исполнительного права как средства формирования правомерного поведения осужденных (проблемы теории и практики) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Сизый А.Ф. – Рязань, 1995. – 468 с.
17. Баранов Ю. В. Ресоциализация осужденных к лишению свободы и освобожденных от этого наказания: теоретико-методологические и правовые основы : дис. ... д-ра юрид. наук / Баранов Ю. В. – Москва, 2008. – 404 с.
18. Стрюк М. В. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Стрюк М. В. ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2001. – 245 с.
19. Федусик В. В. Жіноча злочинність в Україні (кримінально-правові та кримінологічні проблеми) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Федусик В. В. ; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2001. – 201 с.
20. Меркулова В. О. Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Меркулова В. О. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2003. – 366 с.
21. Бадира В. А. Виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі, як мета покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Бадира В. А. – Запоріжжя, 2005. – 240 с.
22. Резніченко Г. С. Особливості виконання (відбування) покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок, які є вагітними або мають малолітніх дітей : дис. ... канд. юрид. наук / Резніченко Г. С. ; Одеський держ. ун-т внутріш. справ. – Одеса, 2008. – 237 с.
23. Скриннікова Н. С. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам, що вчиняються неповнолітніми жіночої статі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Скриннікова Н. С. – Харків, 2012. – 230 с.
24. Садовникова М. Н. Ресоциализация несовершенно-летних осужденных (по материалам Восточно-Сибирского региона) : монография / М. Н. Садовникова. – Иркутск : Изд-во Иркут. ун-та, 2010. – 416 с.
25. Казакова Д. Р. Несовершеннолетние преступницы, лишённые свободы, и предупреждение их преступного поведения : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Казакова Д. Р. – Москва, 2008. – 149 с.
26. Мушинська О. В. Гендерні особливості смислової сфери особистості неповнолітніх правопорушників : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06 / Мушинська О. В. – Харків, 2005. – 171 с.
27. Подільчак О. М. Мотиви та мотивація злочинів, учинених жінками : дис. ... канд. юрид. наук / Подільчак О. М. – Харків, 2004. – 215 с.
28. Греса Н. В. Психологічні чинники усвідомлення вини неповнолітніми злочинцями : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06 / Греса Н. В. ; Харків. нац. ун-т внутріш. справ. – Харків, 2008. – 189 с.
29. Pospiszył. I. Przemoc w rodzinie / I. Pospiszył. – Wyd. 3. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000. – 275 s.
30. Rola i zadania kadry resocjalizacyjnej / Henryk Machel // W : Resocjalizacja : teoria i praktyka pedagogiczna / red. nauk.: Bronisław Urban, Jan M. Stanik. – Warszawa, 2007. – T. 2.

STATE AND PROBLEMS OF SCIENTIFIC RESEARCH IN THE SPHERE OF RESOCIALIZATION OF FEMALE MINORS SENTENCED TO IMPRISONMENT**N. KARPINSKA**

Statement of the research problem and its significance. The special status of women which she occupies in society puts high demands of his moral nature, behavior, social responsibility and explains the harm to society of female crime in General and minors in particular.

A small proportion of juvenile females serving sentences in young offenders ' institutions, does not detract from the social danger of the fact they committed the crime.

Analysis of the quantitative and qualitative composition of persons sentenced to deprivation of liberty for the last 10 years, indicating a change in criminogenic composition if in 2005-2007 for heavy and especially grave crimes in juvie females ugbowo punishment to 35 % , today this figure rises to 52 %.

In view of the above circumstance before the society a challenge to ensure the effectiveness of the process of resocialization and reintegration of the young woman, mother, wife, educator of the younger generation as individuals with an active life position, formed a system of moral values.

In terms of building a democratic and legal society, with the entry of Ukraine into the European community of the modern state policy in the area of penal activities aimed at implementation of the principles of justice, mercy, the priority of rights and freedoms, individual approach to the person convicted. According to "Regulations about the state penitentiary service of Ukraine" approved by the decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine from July 2, 2014 No. 225 priority directions of the state policy in the sphere of execution of criminal sanctions is to create the conditions for correction and re-socialization of prisoners, their access to education and acquire a profession.

However, representatives of the state signed a number of international instruments in the field of treatment of convicted persons, in which the tasks for reintegration of offenders is considered a priority. In particular, in the European prison rules (recommendation no R (2006)2 of the Committee of Ministers of the member States) paid great attention to the re-socialization and individualization of this process and, consequently, the differentiation of modes of punishment. In Resolution No. 65/229 adoption of UN General Assembly dated 21.10.2010 in claim 15 stresses the need and importance of incorporating the strategy of re-socialization of juvenile offenders in state policy in the sphere of criminal proceedings against minors. In the Regulations relating to the protection of juveniles deprived of their liberty, adopted Resolution 45/ 113 HA UN 14.12.1990, p. 86 fixed position on the importance of the process of resocialization and the need to implement it conceptually and in practice, from the first days of stay of the convicted person in a penal institution [1, pp. 1-3].

The main material and the justification of the results of the study. Analysis of legal literature suggests that in the science of penal law there are fundamental research devoted to the correction and re-socialization, the process of punishment of convicted persons.

How deep of a monographic study, the perspective, we estimate labour N. S. Rybak [2] and V. M. Trubnikova [3]. N. S. Rybak believes an important condition of re-socialization to improve the structure of corrections. V. M. Trubnikov in their research offers the resocialization of convicts be viewed as a process consisting of a series of integrally interconnected stages, where different entities to implement a comprehensive impact on persons who committed the crime. Resocialisation these authors explore how the aspect of the prison perspective, without differentiation by categories of convicts.

Anagerial and organizational-legal basis for the re-socialization of prisoners in Ukraine are revealed in the works of many Ukrainian scientists. We have analyzed the works of

D. V. Yagunova "the Penitentiary system of Ukraine: historical development, modern problems and prospects of reform" (2011). [4] M. Yatsichina "the legal and Historical foundations of penal policy of Ukraine" (2010). [5], P. K. Grachanyka "Organizational-legal bases of interaction of the criminal Executive institutions with public authorities and non-governmental organizations" (2006) [6] A. V. Romanenko "Penitentiary function of a democratic legal state and the role of civil society in the mechanism of its implementation" (2004) [7], the Russian scientist A. I. Drozdov "changing the terms of his sentence of imprisonment in the mechanism of re-socialization of convicts" (2010). [8].

In their work, researchers consider socialization as the direction of the state social policy aimed at the provision of a range of social services to convicts who have served or are serving sentences, as well as those for which the conclusion was elected as a preventive measure, with the aim of returning them to normal life in society.

In O. V. Romanenko justifies the need for mandatory participation of civil society institutions in the process of re-socialization, as a condition of compliance penitentiary policy to the principles of the functioning of the democratic legal state. A. I. Drozdov noted that the mechanism of re-socialization of the legal status of persons sentenced to deprivation of liberty must comply with generally accepted international standards in the field of human rights, and resocialisation need to take into account modern realities. S. K. Grechanyuk reveals the organizational aspects of punitive and educational process in the criminal-Executive institutions and the role of state and non-state institutions in its proper supply, which is the theoretical basis for the development of an effective system of re-socialization.

Valuable is the offer of D. V. Yagunova regarding the establishment with a view to achieving the goals of resocialization separate organizational structure, which relied on the conduct of social work with convicts in the colony, and after staying in it, which became the basis for the development of proposals for the establishment of a Centre for re-socialization of juvenile females in the colony. Scientific novelty of the research results M. M. Yatsichina constitute the theoretical definition of perspective directions of penal policy, scientific approaches to the creation of a modern model penal impact on prisoners and progressive system of forms and mechanisms of its implementation in accordance with legal, democratic and humanistic principles of penal policy.

Questions corrections and the rehabilitation of convicted persons have been the subject of study in the doctoral thesis of I. G. Bogatyreva, "Criminal punishment, not connected with imprisonment" (2006) [9]. Valuable to us are the provisions of the author about the necessity of humanization of domestic regulations, taking into account international standards of treatment of prisoners.

The necessity of humanization and democratization of the penitentiary system of Ukraine O. P. Ptasinski in the dissertation "Legal problems of prison reform in Ukraine" (2001). [10], indicating that one of the most important conditions for effective re-socialization is the establishment of compliance with European standards of conditions of detention of convicted persons in penal institutions.

PhD thesis. V. Nalivayka "Criminological problems of resocialization of persons released from places of deprivation of liberty" (2000) [11] S. V. Satava "the Release of a juvenile from juvenile correctional facilities and their social adaptation" (1997). [12] discusses the ways, measures and means of re-socialization and prevention of crimes, including minors. In Particular, V. S. Nalivaiko defined the scientific basis for the social reintegration of persons released from places of imprisonment, improved forms and methods of work of law enforcement agencies in their re-socialization.

Ph. D. thesis, S. V. Satilova entirely devoted to the release of juvenile offenders from prison and their social adaptation. Great importance the author attaches postponem period of re-socialization and offers additional complex postpandemic relations, the specific rights and legal obligations of his subjects and participants, and by the terms and objects of these relations.

However, scientists investigated the organizational and legal basis for the organization of resocialization on postponem period, the features of the re-socialization of juvenile females was not considered.

Among modern developments. one should mention, first of all, research A.P. Goosaka "Resocialization of juveniles convicted of violent crimes, in conditions of deprivation of liberty: a criminological perspective" (2013). [13] and Kalchenko T. L. "Prevention of juvenile delinquency in Ukraine specialized bodies and institutions" (2004) [14].

A. P. Goosak conducted a comprehensive criminological study of re-socialization of juveniles convicted of violent crimes. T. L. Kalchenko has carried out an analysis of the main causes and conditions contributing to the delinquency of minors, as well as forms of interaction between special organs and public institutions with the purpose of correction and re-socialization of convicts. However, criminological aspects of re-socialization of adolescents as a specific category of convicts has escaped the attention of these scientists.

The complexity of the analysis of the study, the problem is that the concept of re-socialization of persons convicted to deprivation of liberty of persons in a particular aspect revealed in many interdisciplinary studies, which at first glance have little to do with the stated issue. To those include works There. G. Bahro, A. F. Gray, J. V. Baranov.

Thus, in a scientific improvements. G. Bahro "socio-cultural bases for the social reintegration of offenders" (2001). [15] lit least specific social and cultural problems of resocialization. However, the researcher is limited to the framework of criminological research problems of education in prisons and their creativity.

But, philosophical and methodological aspects of the problem of re-socialization discussed in monografia study A. F. PPE "Incentive norms of penal law as a means of formation of lawful behavior convicted: problems of theory and practice" (1995). [16], which are more widely discusses in the work of Y. V. Baranov "Resocialization of convicted persons to imprisonment and released from this punishment: theoretical-methodological and legal framework" (2008) [17]. The author substantiates the necessity of replacement of the paradigm of legal impact on the paradigm of interaction in legal resocialization, which becomes especially noticeable in the analysis of processes of individualization. The process of individualization, according to Y. V. Baranov, is a necessary component of the process of resocialization and includes intensive processes altered States of consciousness, isolation and contemplation, "mental crisis".

About modern Ukrainian penal science, it should be noted that, since the 90-ies of the last century and still, women's issues in the sphere of execution of punishments, in particular the issues of correction and resocialization, dedicated not so much research, namely N. V. Stryuk "Criminological characteristics of female crime" (2001). [18] V. Fedosik "Female crime in Ukraine (criminal-legal and criminological problems)" (2001). [19] V. A. Merkulova, "Woman as subject of criminal liability" (2003). [20] V. A. Badiri "Hotfix women sentenced to deprivation of liberty as a goal of punishment" (2006) [21] G. S. Reznichenko "Features of performance (for serving) punishment in form of imprisonment for convicted women who are pregnant or have young children" (2008) [22], N. S. Krinkov "Criminological characteristics and prevention of crimes committed by adolescents" (2012) [23]; the thesis of Russian researchers: N. N. Sadovka "Resocialization of juvenile offenders (on materials of Eastern Siberia)" (2011). [23] D. G. Kazakova "Juvenile criminals are deprived of their liberty, and warning them of criminal behavior" (2008) [24].

New aspect of the development of women's crime was to analyze interactions of personal characteristics of female criminals and committed their crimes conducted by N. V. Stryuk.

V. V. Fedosik in their study revealed the essence of criminology, female crime as a social process that is implemented in a relatively independent types of criminal behavior. The thesis is devoted to the study of complex theoretical issues and practical problems concerning the study and prevention of criminality among women in Ukraine. The author was chosen for the typical approach and methodology of selected research problems. The main attention was focused not

on the analysis of the phenomenology of female crime and psychology of female criminals, and the social characteristics of society's reaction to women's criminality and related manifestations of the crime. Based on the critical analysis of legal literature scholar defines the preconditions of the criminalization of female crime, describes the forms of implementation of the criminal prohibitions against women and also makes an attempt to determine the prospects of criminal and preventive policy in the sphere of control of female crimes.

V. A. Merkulova in the study developed a conceptual framework for determining the optimal match between the crime committed by the woman and the amount of state coercion in the criminal justice and penal policy. The paper considers the psychological antecedents and consequences of serving women punishment in form of imprisonment, the legal basis of the differentiation of women while serving this punishment, especially of parole. The author concludes that the mechanism of neutralizing the negative effects of imprisonment as the most severe punishment should be specific, based on recognition of natural sex differences in the perception of punishment, behavior of women during his probation, to include the recognition of the possibilities to achieve the purpose of punishment in a more optimal date, subject to the special psychological and pedagogical influence on persons sentenced to deprivation of liberty of women.

The subject of special monographic researches. A. Badiri were the issues of repair women sentenced to deprivation of liberty as the purpose of punishment, on the basis of gender approach. In the monograph the usefulness of the gender approach in the criminal-Executive law. The author conducts a theoretical synthesis and proposed a new solution of scientific and practical problems that appears in the modified paradigm of the attitude towards the phenomenon of corrections and the rehabilitation of convicted persons to imprisonment of women on the basis of a combination of different scientific approaches, which includes: axiological and gender approaches, as well as the neutralization theory of cognitive dissonance. Scientific results of the author's possible to overestimate the existing approaches to the process of correction of convicts to imprisonment of women and thereby to optimize the system, means of correction of convicts women at all stages of criminal and criminal-Executive relations.

On the subject of gender, it is worth noting the dissertation on competition of a scientific degree of candidate of psychological Sciences V. V. Mushinski "Gender features of the semantic sphere of the personality of juvenile offenders" (2005) [26], which was first established gender-specific differences in life orientations, and patterns subjective contents of the semantic sphere of the personality of juvenile offenders, shape differences in the ways of further re-socialization of boys and girls, as well as proposed recommendations for psychological support of the process of reconstruction of the semantic sphere of personality of juvenile offenders based on the identified gender characteristics that were taken into account in the development of the directions of resocialization.

Scientific research G. S. Reznichenko was devoted to the study of the characteristics of the procedure and conditions of detention in the isolation of pregnant women and women with young children in conjunction with the applicable criminal legislation, international standards and international experience, analysis of the legislation of other countries in the field of determination of peculiarities of serving the convicted women punishment of deprivation of liberty and the creation of specific conditions for the segregation of women with young children. Scientific value are of the author about the necessity of conceptual rethinking organizational, socio-economic, legal support of functioning of system of execution of punishment in the form of imprisonment for convicted women.

The novelty of the claimed N. S. Skrincosky in the study, put integrated criminological analysis of contemporary trends in female juvenile delinquency in the context of the peculiarities in the system of juvenile delinquency and the creation on this basis of criminological models of prevention of crimes committed by juvenile females. The author clarified the main indicators of female juvenile delinquency in the modern period and certain types of crime that are prevalent

among adolescents compared with crime in General and juvenile delinquency and crime women; is specified at a certain incompleteness and inconsistency of statistical indicators juvenile female, referred to in official statistical reports of the state statistics Committee of Ukraine, Ministry of internal Affairs of Ukraine and the State judicial administration of Ukraine and ways of their improvement and unification. However, issues of criminological and criminal-legal characteristics of juvenile females in terms of their re-socialization remained outside the field of view of the scientist.

Russian scientist N. N. Cadownload summed up the experience of the organization of measures of re-socialization during the execution of criminal sanctions against minors in Eastern Siberia and defined legal and institutional needs in the area of resocialization of juvenile offenders produced structural-organizational form of re-socialization of juvenile offenders.

The Work Of D. G. Kazakova devoted to the solution of complex criminological, penal and organizational problems of theoretical and practical nature relating to the improvement of the activities for the prevention of juvenile delinquency females. Scientific novelty of research D. G. Kazakova is that the author for the first time in Russia in the science of penal law has been studied the most dangerous category of juvenile criminals, the crimes they commit, the behavior in correctional facilities and on this basis formulates proposals and recommendations regarding prevention and resocialization.

In a separate group can be distinguished scientific works devoted to the study of motivation of criminal behavior juvenile females. In particular, in labour V. M. Podilchak "Motives and motivation of crimes committed by women" (2004) [27] investigated the motives of females who committed the crime, carried out the typing of persons convicted to deprivation of liberty of women by awareness of guilt. The problem, the study of which was engaged by A. M. Podilchak, develops in the Fut. V. milled stone tiles in the thesis "Psychological factors conviction of juvenile offenders" (2008) [28]. The author investigates the mechanism of psychological support of the process of resocialization of juvenile offenders based on the level of their awareness of guilt. However, juvenile females were a monolithic group consisting of the study of women (O. M. Podilchak) and minors (N. V. Gresa)

From foreign authors, most known for his research on problems of resocialization of convicted juvenile females, should be called Polish scientists, Mahal and I. Pospisil.

I. Pospichil (Irena Pospischyl) in the work "Przemoc w rodzinie" ("Help the family") (2008) [29] proves the special role of the family and the family in the process of re-socialization of juvenile females.

The problem of participation of the staff of penitentiary institutions for juveniles in the process of re-socialization raises G. Mahal (Henryk Machel) in the study "Rola i zadania kadry resocjalizacyjnej" ("the Role and tasks of staff on re-socialization") (2007) [30].

Conclusions and perspectives for further research. Analysis of the research problems of resocialization of juvenile female convicted to deprivation of freedom, suggests that methodological and methodical bases of resocialization scattered all fields and the spectra of scientific research, which determines the absence of the theoretical, methodological and legal basis of re-socialization of prisoners.

The problems of re-socialization in a particular aspect was covered in the works of Ukrainian scientists, however, first of all, attention was paid to the rehabilitation of convicted persons who have served their sentence. Resocialization in prison establishments have actually escaped the attention of Russian scientists.

Thus, are relevant and require solving the issues of the definition of the conceptual apparatus, the determination of the nature, content, stages, specificity of re-socialization of juvenile female convicted to deprivation of liberty; the rationale of the gender approach in the re-socialization of juvenile females; identifying the main problems affecting reintegration of this category of persons, generalization of experience organizing events for reintegration in countries abroad..

REFERENCES:

1. Карпінська Н. В. Ресоціалізація неповнолітніх осіб жіночої статі у виховній колонії : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Карпінська Н. В. ; Академія адвокатури України. – Київ, 2015. – 20 с.
2. Рыбак М. С. Уголовно-исполнительное право : монография / М. С. Рыбак. – Саратов : Саратовская государственная академия права, 1997. – 368 с.
3. Трубников В. М. Социальная адаптация освобожденных от отбывания наказания : монография / В. М. Трубников. – Харьков : Основа, 1990. – 173 с.
4. Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : монографія / Д. В. Ягунов ; Держ. пенітенціарна служба України. – 4-те вид., перероб. та допов. – Одеса : Фенікс, 2011. – 446 с.
5. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України : монографія / М. М. Яцишин. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 448 с.
6. Гречанюк С. К. Організаційно-правові засади взаємодії кримінально-виконавчих установ з державними органами та недержавними організаціями : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Гречанюк С. К. ; Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2006. – 191 с.
7. Романенко О. В. Пенітенціарна функція демократичної правової держави та роль громадянського суспільства в механізмі її реалізації : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Романенко О. В. ; Київ. юрид. ін-т МВС України. – Київ, 2004. – 208 с.
8. Дроздов А. И. Изменение условий отбывания лишения свободы в механизме ресоциализации осужденных : дис. ... канд. юрид. наук / Дроздов А. И. – Самара, 2010. – 211 с.
9. Богатирьев І. Г. Кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі (теорія і практика їх виконання кримінально-виконавчою інспекцією) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Богатирьев І. Г. – Київ, 2006. – 500 с.
10. Пташинський О. Б. Правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Пташинський О. Б. ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Київ, 2002. – 185 с.
11. Наливайко В. С. Криминологічні проблеми ресоціалізації осіб, звільнених з місць позбавлення волі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Наливайко В. С. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2000. – 142 с.
12. Шатилов С. В. Освобождение несовершеннолетних из воспитательных колоний и их социальная адаптация : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Шатилов С. В. – Москва, 1997. – 156 с.
13. Гусак А. П. Ресоціалізація неповнолітніх, засуджених за вчинення насильницьких злочинів, в умовах позбавлення волі: криминологічний аспект : монографія / А. П. Гусак ; М-во освіти і науки України, Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки ; за ред. П. Гусака. – Луцьк : Вежа-Друк, 2013. – 204 с.
14. Кальченко Т. Л. Запобігання злочинності неповнолітніх в Україні спеціальними органами та установами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Кальченко Т. Л. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2003. – 225 с.
15. Багреева Е. Г. Социокультурные основы ресоциализации преступников : дис. ... д-ра юрид. наук / Багреева Е. Г. – Москва, 2001. – 369 с.
16. Сизый А. Ф. Поощрительные нормы уголовно-исполнительного права как средства формирования правомерного поведения осужденных (проблемы теории и практики) : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Сизый А. Ф. – Рязань, 1995. – 468 с.
17. Баранов Ю. В. Ресоциализация осужденных к лишению свободы и освобожденных от этого наказания: теоретико-методологические и правовые основы : дис. ... д-ра юрид. наук / Баранов Ю. В. – Москва, 2008. – 404 с.

18. Стрюк М. В. Кримінологічна характеристика жіночої злочинності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Стрюк М. В. ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ, 2001. – 245 с.
19. Федусик В. В. Жіноча злочинність в Україні (кримінально-правові та кримінологічні проблеми) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Федусик В. В. ; Одес. нац. юрид. акад. – Одеса, 2001. – 201 с.
20. Меркулова В. О. Жінка як суб'єкт кримінальної відповідальності : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Меркулова В. О. ; Нац. акад. внутріш. справ України. – Київ, 2003. – 366 с.
21. Бадира В. А. Виправлення жінок, засуджених до позбавлення волі, як мета покарання : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Бадира В. А. – Запоріжжя, 2005. – 240 с.
22. Резніченко Г. С. Особливості виконання (відбування) покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених жінок, які є вагітними або мають малолітніх дітей : дис. ... канд. юрид. наук / Резніченко Г. С. ; Одеський держ. ун-т внутріш. справ. – Одеса, 2008. – 237 с.
23. Скриннікова Н. С. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам, що вчиняються неповнолітніми жіночої статі : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Скриннікова Н. С. – Харків, 2012. – 230 с.
24. Садовникова М. Н. Ресоциалізація несповналітніх осуджених (по матеріалам Восточно-Сибирского регіона) : монографія / М. Н. Садовникова. – Иркутск : Изд-во Иркут. ун-та, 2010. – 416 с.
25. Казакова Д. Р. Несовналітніе преступницы, лишены свободы, и предупреждение их преступного поведения : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Казакова Д. Р. – Москва, 2008. – 149 с.
26. Мушинська О. В. Гендерні особливості смислової сфери особистості неповнолітніх правопорушників : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06 / Мушинська О. В. – Харків, 2005. – 171 с.
27. Подільчак О. М. Мотиви та мотивація злочинів, учинених жінками : дис. ... канд. юрид. наук / Подільчак О. М. – Харків, 2004. – 215 с.
28. Греса Н. В. Психологічні чинники усвідомлення вини неповнолітніми злочинцями : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.06 / Греса Н. В. ; Харків. нац. ун-т внутріш. справ. – Харків, 2008. – 189 с.
29. Pospiszył. I. Przemoc w rodzinie / I. Pospiszył. – Wyd. 3. – Warszawa : Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2000. – 275 s.
30. Rola i zadania kadry resocjalizacyjnej / Henryk Machel // W : Resocjalizacja : teoria i praktyka pedagogiczna / red. nauk.: Bronisław Urban, Jan M. Stanik. – Warszawa, 2007. – T. 2.